

Kirkonrakentajien Foorumin seminaari Mikkelissä 11.3.2011
Reijo Telaranta

Miksi teema Polttopisteessä seurakunnan jäsenyys

Arvoisa piispa, hyvät seminaariimme osallistuvat,

Viisivuotiaalta lapsenlapseltamme Ilarilta kysyttiin, koska tämä pienten autojen ja parkkitalojen keskellä innokkaasti puuhaileva poika oli ihastunut autoihin. Poika pysähtyi, mielti hetken ja vastasi sitten silmät loistaten: "Hetki kun näin ensimmäisen auton!"

Kun Ilarilta kysyy, mikä hänestä tulee isona, vastaus tulee välittömästi: "Formula kilpa-ajaja!" Formula-kisojen autot ovat hänen mielestään kauneinta, mitä maailmasta voi löytyä.

Ainakin vielä toistaiseksi Ilarin unelman ja todellisuuden välillä on suunnaton kuilu. Formulakisojen sijasta poika joutuu tyytymään pieniin leikkiautoihin. Samaan ihanteen ja todellisuuden ristiriitaan Ilari törmää yrittäessään piirtää kuvan ihaillemastaan formula-autosta: pojan päässä on selvä kuva maailman hienoimmasta ja upein värein koristellusta pikakiitäjästä, mutta vaikka hän kuinka yrittäisi, viisivuotiaan käsi ei saa tuota ihanteena olevaa kuvaa siirretyksi paperille.

Myös jokaisen aikuisen ihmisen elämään on sisäänrakennettuna ihanteen ja todellisuuden jännite, Joskus se saattaa revetä suorastaan ammottavaksi kuiluksi. Arkisten ja käytännöllisten asioiden lisäksi se piinaa meitä myös hengellisissä kysymyksissä. Olemme samassa tilanteessa kuin apostoli Paavali, joka Roomalaiskirjeessä (Room.7:21) tuskailee sitä, miten kaukana meidän kauniit ihanteemme ja hurskaat aikomuksemme tehdä hyvää ovat siitä pahasta, mikä usein on todellisuudessa lopputuloksena.

Yksittäisten kristittyjen lisäksi myös kirkko seurakuntineen kamppailee ihanteiden ja todellisuuden ristiriidan kanssa. Erityisen vaikeaksi asian tekee se, että tätä kamppailua käydään monenlaisin ihantein riippuen siitä, millainen kirkkokäsitys asianomaisella on.

Mikkelin hiippakunnan piispan Seppo Häkkisen väitöskirjassa **"Ihanteet ja todellisuus, Jäsenyyteen sitoutuminen Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1960-luvulta 2000-luvulle"** on hahmotettu kirkon sisältä kolme selvästi toisistaan poikkeavaa kirkkokäsitystä: kansankirkollinen, pietistinen ja liturginen kirkkokäsitys.

Niistä jokaisen ihannekuva siitä, mihin kirkossamme tulisi pyrkiä, on erilainen. Koska me pääsemme tämän seminaarin aikana tutustumaan lähemmin edellä mainittuihin kolmeen kirkkokäsitykseen, en tässä puutu niiden eroihin tai keskinäisiin kiistakysymyksiin sen enempää. Totean vain, että riippumatta siitä, millainen niiden tai sinun tai minun tai jonkun seurakunnan tai herätysliikkeen kirkkokäsitys on, me kaikki joudumme mittaamaan sitä yhtä ja samaa todellisuutta vasten. Ja uskallanpa väittää, että me itse kukin joudumme nöyrästi tunnustamaan eron ihanteen ja todellisuuden välillä tuskallisen suureksi.

Tilannetta ei tee helpommaksi se, että myös tuo karu todellisuus näyttäytyy käytännössä kovin monenlaisena. Se on entistä pirstoutuneempi, moni-ilmeisempi ja siksi myös entistä vaikeampi tavoittaa, saati sitten hallita. Jos on kirkossamme monenlaisia kirkkokäsityksiä, niin kirjava on myös se lauma, josta seurakuntiemme jäsenistö muodostuu.

Kirkossa on hyvin erilaisia jäseniä, joilla on erilaisia hengellisiä tarpeita tai ne näyttävät puuttuvan kokonaan. Osalle riittävät toimitukset, toisille joulukirkko, kolmansille diakonia ja joillekin hyvin hoidetut hautausmaat. Toisaalla seurakunnalta odotetaan nykyistä elävämpää yhteisöllisyyttä, selkeästi julistettua synnin, paran-

nuksenteon ja armon evankeliumia, selkeitä ja Raamattuun perustuvia vastauksia esille nouseviin kysymyksiin sekä henkilökohtaisen uskon korostamista.

Tässä seminaarissa polttopisteeseen on asetettu seurakunnan jäsenyys sekä siihen viime aikoina kohdistuneet ja hätkähdyttävän laajasti myös jo toteutuneet uhat.

Seminaarimme tarkoituksenamme on

- tarkastella kirkon jäsenyyttä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa tänään ja huomenna
- etsiä keinoja ja uusia avauksia kirkon jäsenyyden vahvistamiseksi
- etsiä keinoja kirkon jäsenten sitouttamiseksi kirkkoon ja sen tehtävään
- etsiä uutta kirkkonäkyä, joka vahvistaisi yhteisöllisyyttä, jäsentietoisuutta ja antaisi riittävästi tilaa spirituaaliteetille ja karismaattisuudelle

Keitä ovat he, joita ajatellen me käymme tässä seminaarissa tekemään edellä mainittuja tavoitteita todeksi? Kuka on kirkon ja samalla siis seurakunnan oikea jäsen?

Piispa Seppo Häkkinen pohti tätä kysymystä 5.1.2010 Suomen Raamattuopistossa Kauniaisissa *Perustalehden* teologisilla opintopäivillä. Piispa Häkkisen erinomaisen esitelmän teksti, joka sisältää runsaasti viittauksia tunnustuskirjoihin sekä kirkkomme muiden eturivin teologioiden pohdintoihin, on nyt runsasta vuotta myöhemmin entistä ajankohtaisempi ja siksi tutustumisen arvoinen. Teksti löytyy kokonaisuudessaan netistä googlettamalla haku Kuka on kirkon oikea jäsen

http://www.sro.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=979:seppo-haekkinen&catid=36:saarnoja&Itemid=59

Lainaan tähän loppuun piispa Häkkisen Kauniaisten puheen lopussa olevan yhteenvedon, joka kuvaa hyvin sitä tilannetta, jossa me ehkäpä hyvinkin erilaisista kirkkokäsityksistämme riippumatta etsimme ratkaisuja seurakunnan jäsenyyden vahvistamiseksi:

Kirkkomme tunnustuksen mukaan kirkon oikea jäsen on jokainen, joka on kastettu ja uskoo kolmiyh-teiseen Jumalaan. Tässä maailmanajassa kirkkoon on sekoittunut sekä oikeita että nimellisiä jäseniä. Vain Jumala voi tehdä eron näiden jäsenten välillä, ihmiselle se on mahdotonta. Silti ero oikeiden ja nimellisten jäsenten välillä on periaatteellisesti tärkeä. Muuten kirkkoa uhkaa kaksi vaaraa: lakivanhurskaus ja itseymmärryksen hämärtyminen. Koska kirkossa on erilaisia jäseniä, heidän hengelliset tarpeensa ovat erilaisia ja heitä tulee opastaa eri tavalla. Nykyisin Kristuksen kadottava usko tulee esille siinä, että kielletään Jumalan persoonallinen, luomakunnasta erillinen olemassaolo, Kristuksen jumaluus ja pelastusteko sekä Pyhän Hengen työ ja Raamattu Jumalan sanana. Näitä harhoja vastaan on taisteltava. Silti on tärkeintä nähdä Apologian tavoin: "Näissä oloissa emme saa menettää toivoamme, vaan meidän on tiedettävä, että kirkko tulee kaikesta huolimatta säilymään." (Seppo Häkkinen 5.1.2010)

Lainaus loppuu tähän.

Hengen uudistus kirkossamme ry:n ja Kirkonrakentajien Foorumin puolesta toivotan teidät kaikki tervetulleiksi seminaariimme. Haluan samalla kiittää Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulia ja Mikkelin tuomiokirkko-seurakuntaa hyvästä yhteistyöstä seminaarin valmisteluissa sekä siitä, että me saamme tänään kokoontua tänne Mikkeliin.

Siunatkoon Kaikkivaltias Pyhä Jumala seminaarimme. Johdattakoon Hänen Pyhä Henkensä tänään kuultavat alustukset ja puheenvuorot niin, että ne saavat koitua kirkkomme ja sen seurakuntiemme rakentamiseksi. Tapahtukoon kaikki Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kirkastamiseksi seurakunnan päänä ja ainoana tienä, totuutena ja elämänä.